

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

FORMULÁŘ PRO MAPOVÁNÍ BEZBARIÉROVOSTI ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Bakalářská práce

Autor: Tereza Šedová, Aplikované pohybové aktivity

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Ješinová

Olomouc 2017

Bibliografické údaje

Jméno a příjmení autora: Tereza Šedová

Název bakalářské práce: Formulář pro mapování bezbariérovosti základních škol

Pracoviště: Katedra aplikovaných pohybových aktivit

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Lucie Ješinová

Rok obhajoby bakalářské práce: 2017

Abstrakt:

V bakalářské práci se zabýváme mapováním bezbariérovosti vybraných základních škol v Olomouci, či v jejím okolí, z pohledu žáka s tělesným postižením. Hlavním cílem práce je vytvořit návrh přílohy formuláře pro mapování přístupnosti objektu pro potřeby mapování základních škol, který bude doplňovat již vytvořený Formulář pro mapování přístupnosti objektu dle MKPO (Metodika kategorizace přístupnosti objektů), který vytvořila Pražská organizace vozíčkářů. Dalším cílem bakalářské práce je pak ověření vytvořené přílohy v praxi a zmapování vybraných základních škol v Olomouci a jejím okolí. Sběr dat pro výzkumné šetření probíhal prostřednictvím již zmíněného formuláře pro mapování přístupnosti objektu dle MKPO. Výběr škol probíhal na základě zkušeností s integrací s žáky s tělesným postižením.

Klíčová slova: Bezbariérovost, žák s tělesným postižením, Aplikované pohybové aktivity, integrace.

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author's first name and Surname: Tereza Šedová

Title of the bachelor thesis: Form for mapping of elementary school accessibility

Department: Adapted physical activity

Supervisor: Mgr. Lucie Ješínová

The year of presentation: 2017

Abstract:

The bachelor thesis deals with the accessibility mapping of selected elementary schools in Olomouc and its surroundings, from the viewpoint of a physically handicapped pupil. The main aim of the thesis is to create a proposal for the attachment of the accessibility map for the mapping of elementary schools, which will complement the already created Accessibility Mapping Document according to the MKPO, created by the Prague Wheelchair Organization. Another aim of the bachelor thesis is to verify the created annexe in practice, and to map selected primary schools in Olomouc and its surroundings. Data collection for the research was carried out through the already mentioned form for accessibility mapping of the object, according to the MKPO. Schools were selected on the basis of experience with integration with disabled pupils.

Keywords: Barrier-free, student with physical disability, Adapted Physical Activity, Integration.

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Lucie Ješinové, uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a řídila se zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 27. 4. 2017

.....

Ráda bych poděkovala své vedoucí bakalářské práce Mgr. Lucii Ješinové za pomoc s vybráním tématu, dojednání možnosti mapovat vybrané školy a za její cenné rady při zpracovávání celé práce. Také paní Mgr. Janě Chudobové, Dis. za spolupráci při vybírání škol a za konzultace při práci. Děkuji celé své rodině za podporu při celém studiu a Lukáši Vaňousovi za trpělivost a pomoc s anglickými texty.

Obsah

1 ÚVOD	7
2 PŘEHLED POZNATKŮ	8
2.1 Tělesné postižení	8
2.1.1 Dětská mozková obrna.....	8
2.1.2 Rozštěp páteře (Spina bifida).....	10
2.1.3 Myopatie	10
2.1.4 Poranění míchy	11
2.1.5 Amputace a malformace	12
2.2 Bariéry	13
2.2.1 Fyzické bariéry.....	13
2.2.2 Postojové bariéry	13
2.3 Integrace, inkluze.....	14
2.3.1 Integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	14
2.3.2 Inkluze.....	16
2.3.3 Rozdíl mezi integrací a inkluzí	17
2.4 Legislativa	18
2.5 Metodika kategorizace přístupnosti objektů.....	19
3 CÍL PRÁCE.....	20
3.1 Úkoly práce.....	20
4 METODIKA.....	21
4.1 Charakteristika zkoumaných budov	21
4.2 Popis výzkumných technik.....	22
4.3 Zpracování dat	22
4.4 Postup práce.....	23
5 VÝSLEDKY	24
5.1 Návrh přílohy k formuláři pro mapování základních škol	24
5.2 Výsledky mapování vybraných základních škol	26
6 ZÁVĚR.....	43
SOUHRN	45
SUMMARY	46
REFERENČNÍ SEZNAM.....	47
PŘÍLOHY	49

1 ÚVOD

Vzhledem ke vzrůstajícímu trendu integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných škol začíná narůstat i potřeba přehledu škol z pohledu přístupnosti, a to především, jedná-li se o žáka s tělesným postižením. Pražská organizace vozíčkářů se již léta zabývá mapováním přístupnosti objektů z pohledu vozíčkářů a lidí se zrakovým postižením. Organizace vytvořila standardizovaný dotazník, který převzala většina mapujících organizací a institucí včetně Magistrátu města Olomouce a na základě něj se začala obdobně jako Praha mapovat i Olomouc.

S přihlédnutím k mému studijnímu oboru zaměřenému na vzdělávání jsme po dohodě s vedoucí práce dospěly k tématu Formulář pro mapování bezbariérovosti základních škol. Vyplývá z potřeby vytvoření přílohy pro mapování bezbariérovosti základních škol, k již stávajícímu formuláři. Následným mapování vybraných základních škol v Olomouci pak ověříme komplexnost tohoto formuláře. Byly tedy nejprve vybrány školy, které již integrují žáka s tělesným postižením. Je zde tudíž předpoklad, že jsou buď částečně bezbariérové, nebo prostory, ve kterých se žák pohybuje, jsou upraveny pro jeho snadný pohyb. V těchto školách se rovněž předpokládá pozitivní přístup k začleňování žáků se zdravotním postižením. Potřeba zpracování přílohy vzešla od pracovníků „Bezbariérové Olomouce“, kteří se vyjádřili k mapování bezbariérovosti základních škol v Olomouci jako k prioritnímu na následující roky.

Bakalářská práce se tedy zaměřuje na vytvoření přílohy pro mapování bezbariérovosti základních škol, k již existujícímu Formuláři pro mapování přístupnosti objektu dle MKPO, který se jeví jako nedostačující, protože škola má své specifické prvky jako je např. třída, šatny, jídelna či tělocvična, které žák rovněž navštěvuje. Následně pak ověřením vytvořené přílohy v praxi na vybraných základních školách v Olomouci a jejím okolí.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

V následující části najdete přehled jednotlivých typů tělesného postižení, jejich popis a specifika pro pohyb žáků s daným postižením v prostoru. Také se zde budeme zabývat bariérami, jak fyzickými, tak postojovými, které se v současné době dost mění. Pokusíme se objasnit pojmy integrace a inkluze, jejich rozdíl a význam pro žáky s tělesným postižením. Nakonec zmíníme některé zákony týkající se bezbariérovosti budov a školský zákon s novou vyhláškou o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.

2.1 Tělesné postižení

Do kategorie osob s tělesným postižením můžeme zařadit nejen ty jedince, kteří používají vozík (ať už elektrický, či mechanický), mají amputovanou končetinu, osoby s centrální poruchou hybnosti, ale i osoby s kardiovaskulárními problémy, s dýchacími obtížemi, s diabetem či s onkologickým onemocněním (Válková, 2012). Společným znakem osob s tělesným postižením je celkové nebo částečné omezení hybnosti, které nenarušuje pouze motorické dovednosti jedince, ale může mít dopad i na kognitivní a emoční složku jedince, čímž ovlivňuje celou osobnost člověka (Kudláček et al. 2013).

Tělesné postižení můžeme v zásadě dělit do dvou kategorií, a to jsou postižení vrozená nebo získaná. Ta mohou vznikat několika způsoby. Prvním z nich je přímé poškození pohybového aparátu (amputace, deformace) nebo centrální či periferní nervové soustavy (dětská mozková obrna, úrazy míchy). Druhým typem jsou omezení hybnosti vzniklá následkem nemoci či poruchy (nemoci srdeční, nemoci kostí) (Kudláček et al., 2013).

2.1.1 Dětská mozková obrna

Dětská mozková obrna (zkráceně DMO) se řadí mezi závažná centrální postižení (Vítková, 2006), avšak tento název je typicky český. Alternativním názvem používaným v zahraničí je pojem „cerebral palsy“ (osoby s CP), který zahrnuje veškeré centrální obrny bez rozdílu doby vzniku (Kantor et al., 2013). Opatřilová (2010) ve své publikaci uvádí změnu názvu z dětské mozkové obrny na mozkovou obrnu dle aktualizovaného vydání MKN-10 (Mezinárodní klasifikace nemocí). Do kategorie DMO se řadí ty obrny, které vznikly v raném vývoji, tj. do 3. let věku dítěte (Kantor, Urbanovská & Pfeiffer, 2014).

„DMO je neprogresivní a nestacionární postižení centrálního nervového systému vedoucí k poruchám volní hybnosti, parézám nebo mimovolným pohybům“ (Kudláček & Ješina, 2013, 15). Činitele podílející se na vzniku DMO můžeme rozdělit na prenatální (předporodní), perinatální (v průběhu porodu) a postnatální (po porodu). Mezi prenatální činitele můžeme řadit infekce, oběhové poruchy nebo přenošenost. Zásadní složkou perinatálních obtíží jsou abnormální porody (např. protahovaný). Za postnatální činitele se potom berou především kojenecké infekce a skupina nedonošených dětí (Kudláček & Ješina, 2013). U prenatálních obtíží záleží na věku plodu (počet týdnů strávených v děloze), od toho se odvíjí rozsah poškození (některé části jsou v jistý čas ohroženější než jiné). Z toho vyplývá, že se DMO nemusí týkat pouze poškození pohybového aparátu, ale mohou být zasaženy také smysly či vyšší nervová činnost. U 20–40 % pacientů s DMO se objevuje epilepsie (Šišková, 2011). Dětská mozková obrna bývá velice často v kombinaci s mentálním postižením. Z důvodu nedostatečné komunikační schopnosti také mnoho dětí s DMO komunikuje prostřednictvím různých komunikačních tabulek (Lieberman & Houston-Wilson, 2009).

„V ČR neexistuje jednotná klasifikace DMO. Většina klasifikací zohledňuje stupeň, lokalizaci postižení a stav svalového tonu“ (Kantor et al., 2014, 36). Avšak dala by se rozdělit podle tří základních kritérií na: a) nervosvalovou (spastická, nespastická), b) topografickou (kterou část těla postihuje; diparéza, hemiparéza, kvadruparéza) a c) funkčně sportovní (jak z názvu vyplývá, užívanou pro sportovní klasifikaci podle CP-ISRA) (Kudláček & Ješina, 2013).

Z topografického hlediska můžeme rozlišovat tyto typy:

- Diparetická forma vyskytující se hlavně u předčasně narozených dětí s nízkou porodní hmotností. Vyznačuje se spastickou (svaly jsou v téměř neustálém napětí) paraparézou (částečným ochrnutím) dolních končetin a minimálním nebo žádným postižením horních končetin (Vítková, 2006).
- Hemiparetická forma vyskytující se v důsledku perinatálního nebo postnatálního postižení mozku. Spastická hemiparéza (postižena je polovina těla, např. pravá noha a pravá ruka), kdy je často s větším postižením horní končetina (Vítková, 2006).
- Kvadruparetická forma postihující všechny čtyři končetiny je podle většího postižení dolních končetin charakterizována jako zdvojená forma diparetická

nebo horních končetin, potom je to zdvojená forma hemiparetická (Kudláček & Ješina, 2013).

2.1.2 Rozštěp páteře (Spina bifida)

Rozštěp páteře (nebo také spina bifida) je druhou nejčastější formou vrozeného tělesného postižení hned po DMO. Rozštěp páteře vzniká při nedokonalém uzavření medulární trubice a následným výhřezem míchy z páteřního kanálu (Kudláček et al., 2013).

Rozštěpy páteře můžeme dělit podle závažnosti na:

- Spina bifida (oculta) – rozštěp bez postižení míchy nebo jejích plen.
- Meningokéle – těžší forma rozštěpu páteře a plen, kdy dochází k výhřezu membrány, která obaluje míchu.
- Meningomyelokéla – nejzávažnější forma, dochází k rozštěpu páteře, plen i míchy, dochází k nezvratnému narušení hybnosti (Kantor et al., 2013).

U výhřezu páteře v bederní oblasti, kde se vytvoří různě velký útvar tvořený ztenčenou kůží, hrozí riziko poranění kůže a následné infekce, které děti někdy podléhají. Proto je nutné provést neurochirurgický zákrok, při kterém se vak odstraňuje (Kudláček & Ješina, 2013). Dalším problémem vyskytujícím se v souvislosti s rozštěpem páteře je následně vyvinutý hydrocephalus, který se vyskytuje asi u jedné čtvrtiny dětí, proto je nutná dlouhodobá neurologická péče (Čadová et al., 2015).

Rozsah postižení se odvíjí od formy rozštěpu páteře, kterou dítě má. Ať už bude bez jakýchkoli problémů, přes chabou obrnu dolních končetin či s deformitami nohou až po úplné ochrnutí dolních končetin (paraplegie), horní část těla bývá normálně vyvinuta (Kudláček et al., 2013).

2.1.3 Myopatie

Myopatie je jakékoli poškození svalového vlákna způsobené buď geneticky nebo různými zevními vlivy (úraz, intoxikace nebo zánět), potom také může být způsobena faktory metabolickými, nádorovými apod. (Vítková, 2006). Ačkoli jsou nastíněny možné příčiny vzniku onemocnění, přesná příčina není plně popsána (Kudláček et al., 2013). „Jde o primární onemocnění příčně pruhovaného svalstva, kdy dochází více či méně rychle k degeneraci svalových vláken, která jsou postupně nahrazována funkčně neplnohodnotnou vazivovou a tukovou tkání“ (Vítková, 2006, 60).

Můžeme rozlišovat několik druhů svalových myopatií:

- Progresivní svalovou dystrofií
- Myotonicou dystrofií
- Kongenitální myopatii
- Toxickou myopatii (Kantor et al., 2014).

Progresivní svalová dystrofie začíná nejčastěji v dětství, méně často v pubertě a ojediněle v dospělosti. Postupně dochází k ubývání a následnému zániku svalových vláken, místo nich vzniká funkčně bezcenné vazivo. Nemoc se s časem zhoršuje, první zhoršení přichází před nástupem do školy, druhé, výraznější, v pubertě. Pokud období dospívání přečká postižený v dobrém stavu hybnosti, horší se nadále jen nepatrně (Kudláček et al., 2013).

Můžeme pozorovat dva typy progresivní svalové dystrofie:

- Typ sestupný – kdy je napaden nejprve pletenec ramenní, posléze se šíří na horní končetinu, na svalstvo trupu, bederní oblast, pletenec pánevní a dál na dolní končetinu
- Typ vzestupný – který probíhá opačným směrem než sestupný. Nejprve je napaden pletenec pánevní, dolní končetina a poté postupuje vzhůru (Kudláček et al., 2013).

Přibližně po 6–10 letech od propuknutí nemoci (tzn. ve věku 8–13 let) je dítě odkázáno na vozík v důsledku zhoršující se chůze (Vítková, 2006).

2.1.4 Poranění míchy

Nejčastější příčinou poškození páteře je úraz (autonehoda, pád z výšky, skok do mělké vody, sportovní úraz atd.). Další příčinou může být zánětlivé či degenerativní onemocnění. „Mícha prochází jednotlivými obratli a při jejich zlomení, roztříštění nebo vzájemném posunutí může dojít k různě závažnému poškození míchy. To pak vede ke ztrátě citlivosti a ochrnutí svalů pod úrovní poškození“ (Faltýnková et al., 2007, 6).

Při úraze může dojít ke zlomení obratle, ten pak míchu buď utlačuje, nebo ji zcela (trvale) přerušuje, toto přerušení nemusí být rovnoměrné na obou stranách (Kantor et al., 2014). Při kompletní míšní lézi nejsou zachovány žádné motorické a ani senzitivní funkce míchy pod

úrovni tohoto poranění. Při nekompletní míšní lézi se projevují známky zachování motorické nebo senzitivní funkce míchy pod úrovní poranění míchy (Hrabálek, 2011).

Podle výšky míšní léze rozeznáváme několik typů ochrnutí:

- Paréza – poškození míchy v oblasti dolní bederní páteře způsobuje neúplné ochrnutí dolních končetin. Osoby s touto výškou léze jsou na kratší vzdálenosti schopny chodit o francouzských holích a na delší trasy či sport používají vozík.
- Paraplegie – poškození horní bederní až hrudní páteře, které zapříčiňuje úplné ochrnutí dolních končetin.
- Kvadruplegie – poškození míchy v oblasti krční páteře. Ochrnutí dolních končetin je úplné. U horních končetin se to liší podle výšky léze a dalších faktorů, od různých stupňů paréz až po praktické plegie. Ochrnutí je vždy horší od periferií a směrem blíže k tělu se zmírňuje.
- Kvadruparéza – zřídka se vyskytující postižení vznikající neúplným přerušением míchy v oblasti krční páteře. Dochází k neúplnému ochrnutí horních i dolních končetin, kdy mohou být dolní končetiny využity pro postrkování vozíku (Kudláček & Ješina, 2013).

2.1.5 Amputace a malformace

Amputací se rozumí umělé odnětí části končetiny od trupu. Příčinou mohou být úrazy, při kterých dojde k amputaci končetiny okamžitě nebo těsně po něm (autonehody, poranění elektrickým proudem, výbušninou, při sportu) (Vítková, 2006). Další příčinou jsou onemocnění (nádorová, cévní, metabolická – cukrovka, zánětlivá), kdy je pacient v přímém ohrožení života a nakažená končetina je chirurgicky odstraněna (Michalík et al., 2011).

„Amputace na končetinách je velmi drastickým zásahem do pohybových schopností, zvláště pak u dítěte“ (Kudláček & Ješina, 2013, 21). Amputační pahýl by měl být v konečném výsledku odolný, výkonný a dobře pohyblivý, což záleží na kvalitě a umístění operačních jizev a na délce samotného pahýlu. Čím je pahýl delší, tím lépe se posléze ovládá i protéza (Kudláček & Ješina, 2013). Při některých typech amputací je však přílišné zachování zdravé tkáně na škodu, což se týče následného umístění protézy (Kantor et al., 2013).

Malformace jsou patologicky vyvinuté části těla, nejčastěji končetiny (Vítková, 2006). Současné lékařské názvosloví používá pouze dva pojmy vztahující se k malformacím: amélie

– vrozené úplné nevyvinutí končetiny a meromélie – částečný defekt končetin (Kantor et al., 2013).

2.2 Bariéry

Pod pojmem bariéry se nachází buď bariéry fyzické (technická překážka), nebo bariéry psychické (postojové). S bezbariérovým či bariérovým prostředím se setkáváme při integraci osob se zdravotním postižením do škol nebo do společnosti (Opatřilová & Zámečnicková, 2008).

2.2.1 Fyzické bariéry

Fyzické bariéry jsou skutečným omezením v prostředí, kde žijeme. Komplikují, někdy až znemožňují, pohyb osob s postižením (Opatřilová & Zámečnicková, 2008).

Pro snadný pohyb zejména osob na vozíku je třeba dodržovat tyto technické normy:

- Vstupy by měly být bez prahů a o vhodné šířce.
- Schody v interiéru lze překonávat hned několika způsoby: pomocí výtahu, pokud je instalace příliš nákladná nebo ji neumožňuje architektura, budovy může se použít plošina (vertikální nebo šikmá), ta je z hlediska úspornosti místa i financí vhodným řešením. Dále je možné použít rampy (nájezdové ližiny), ale pouze na překonání menšího počtu schodů. Poslední variantou je schodolez.
- Je zde pravidlo kruhu o 150 cm, který je potřebný pro snadný pohyb v místnosti.
- Pro větší soběstačnost vozíčkáře je vhodné umisťovat různé důležité prvky jako je toaleta nebo umyvadlo tak, aby pro něho byly samostatně dosažitelné. Správně umístěná madla hrají velkou roli pro lepší mobilitu vozíčkáře (Jeřábková et al., 2013).

2.2.2 Postojové bariéry

„Postoje se vytvořily jako výraz snahy o subjektivně jasnější a jednodušší orientaci ve světě. Může to být ovšem mnohdy orientace značně nepřesná, zejména pokud je více ovládána citovou než rozumovou složkou“ (Vágnerová, Hadj-Moussová & Štech, 2000, 14).

Srozumitelnost a předvídatelnost chování jednotlivce vytváří obecně převažující a trvalejší postoje, naopak nesrozumitelnost a nepředvídatelnost chování jedince je mnohdy

společností odmítána až trestána např. posměchem či odmítáním. Tedy dříve tabuizované téma postoje k nemocným a postiženým lidem, o kterých měli laici jen velmi málo adekvátních informací, způsobilo spíše emocionálně vytvořené postoje vůči handicapovaným. Ty mají často ambivalentní podobu pozitivně, ale i negativně smíšených pocitů. Pozitivně laděné emoce vycházejí ze soucitu s těmito lidmi, kteří měli smůlu, mnohdy bez svého zavinění. Negativními emocemi je pak hrůza, odpor nebo strach, jež tyto lidé vyvolávají svou jinakostí a jsou připomínkou něčeho, čemu je třeba se vyhnout (Vágnerová et al., 2000).

Ještě v dnešní době se setkáváme s učiteli, kteří odmítají začleňování žáků s postižením. Je to z mnoha důvodů, buď mají strach, že se pro začlenění žáka nebudou moci dostatečně věnovat ostatním žákům nebo naopak nebudou mít dostatečný prostor pro integrovaného žáka. Z tohoto pohledu je velmi pravděpodobné, že budu bránit integraci toho žáka (Kudláček & Ješina, 2008).

2.3 Integrace, inkluze

„Integrace: Vytváření celků z původně samostatných systémů. Spojování částí v celek“ (Palán, 2002, 85).

„Inkluze: začlenění minority do majority tak, že kromě podpory adaptace na prostředí se akcentuje oboustranné přijetí psychosociální“ (Válková, 2012, 44).

2.3.1 Integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Ze statistik z roku 2017 vyplývá, že z celkového počtu individuálně integrovaných žáků, který činí 53 206 žáků, jich je s tělesným postižením 961 (MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017).

Žáci se zdravotním postižením byly až do roku 1991 vzdělávány ve speciálních segregovaných školách (Kudláček & Ješina, 2008). Slovo integrace pochází z latinského integer, což znamená nenarušený, úplný. Vhodná pedagogická integrace by tedy měla být předpokladem pro sociální a pracovní integraci, která by měla ústít v maximální možnou úroveň socializace, tedy sociální integrace, tedy začlenění (Jeřábková, 2013).

Nedá se říci, zda je snáze začlenitelný člověk s vrozenou poruchou hybnosti nebo se získanou. Významnou roli hraje druh, typ a stupeň poruchy hybnosti. Člověk s vrozeným postižením má mnohem více času na adaptaci a je tedy jeho sociální postavení a psychika

někde jinde než u osob se získaným postižením, kterým se sociální postavení mnohdy náhle změní a nemají tolik času na přizpůsobení se (Bendová, 2007).

„Začlenění je založeno na filozofii, že žáci by měli být vzděláváni a vychováváni společně v jedné třídě“ (Kudláček & Ješina, 2008, 5). Nejvíce integrovaných žáků je s tělesným postižením, u nichž je při normální úrovni inteligence jen málo problémů se začleněním do běžného kolektivu (Kudláček & Ješina, 2008).

Pozitivní integraci zdravotně postiženého žáka do society školského systému musí nutně předcházet vytvoření celého souboru vhodných podmínek, jinak by bylo zbytečné a hlavně nezodpovědné žáka s handicapem začleňovat do běžné školy. Nejenže na to musí být připraven samotný žák a jeho rodina, ale i škola. Jak po stránkách bezbariérovosti a umožnění žákovi, co největší možnou dostupnost bez větší pomoci okolí, tak i z hlediska připravenosti učitelů. Zdokonalení jejich kompetencí pro výuku dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (Vítková, 2004).

Jeřábková (2013) uvádí tyto výhody integrace:

- Speciální školy nejsou tolik rozšířené, a tedy navštěvováním běžné školy v místě bydliště nebo v blízkém okolí odpadají nároky na dojíždění či internátní pobyt dítěte, který mnohdy narušoval vztah s rodinou a příbuznými.
- Intaktní spolužáci mohou žáka se SVP motivovat k různým aktivitám, se kterými by se v chráněném prostředí speciální školy ani nemusel setkat, mohou mu jít příkladem.
- Intaktní spolužáci mají možnost setkat se s problematikou postižení v brzkém věku, kdy ještě nejsou ovlivněni stereotypy a předsudky. Učí se jinakosti všech lidí.
- Žák se SVP si i ve volném čase hledá kamarády mezi intaktními vrstevníky, eliminuje se tak pravděpodobnost pohybu žáka pouze v uzavřené skupině lidí se stejným postižením.
- Běžná škola dává žákovi možnost žít v běžném prostředí, a tak poznávat svět se všemi jeho pozitivy i negativy, což je dobrá příprava na život ve společnosti.
- Úspěšná školská integrace dává velký předpoklad k úspěšné integraci do společnosti. Nevytváří se segregované skupinky lidí se stejným postižením. Žák tráví volný čas jako většina intaktní populace.

Následně uvádí tato rizika integrace:

- Mnohdy je nutná úprava prostředí školy, kterou nemusí umožnit finanční situace školy.
- Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole ochota učitelů se dále vzdělávat, více se připravovat na hodiny a lépe si organizovat práci.
- Celkovou atmosféru ve třídě může ovlivnit chování a postoje učitele vůči žákovi se SVP. Učitel by se měl vyvarovat jakýchkoli ústupků vůči žákovi se SVP, ten by měl zvládnout stejné učivo jako jeho spolužáci, ti by neměli nabýt dojmu, že má žák se SVP výhody a pracuje méně než oni.
- Učitel buď věnuje příliš mnoho času žákovi se SVP a už mu nezbývá čas na intaktní spolužáky, nebo naopak nevěnuje mu pozornost žádnou.
- V případě nepoučení spolužáků může docházet k různým formám šikany.
- Na rodiče jsou kladeny větší nároky, nutnost pracovat s dítětem více doma, komunikovat se školou a učiteli.
- Nevhodná práce asistenta pedagoga může vést k vyčlenění žáka, kdy komunikuje výhradně s ním, ačkoli to není zrovna nutné.

2.3.2 Inkluze

V dějinách lidstva se postoj společnosti k jedincům s postižením vyvíjel a vyvíjí. Přes fyzickou likvidaci, různé formy potlačování až k přístupům dnešním, integračním a inkluzivním. S inkluzivním trendem se do popředí dostává chápání lidí s postižením ne z pohledu znevýhodnění, ale spíše jinakosti, která může být rovněž obohacením pro společnost stejně jako každý jiný. Po historických peripetiích postojového vývoje k osobám se postižením se stále více do popředí dostává sociologické chápání. Z toho vyplývá, že celý koncept inkluze a její realizace je výrazně ovlivněn aktuálními sociálními podmínkami (Kaleja, 2014).

V Pensylvánii bylo v roce 1954 vydáno soudní rozhodnutí, v němž se říká, že inkluze všech žáků do státních škol je čestná, etická a spravedlivá. Zaměříme-li se na inkluzi jako pedagogický projekt jsou počátky inkluzivní edukace ve světovém měřítku datovány do roku 1988, kdy skupina expertů na Univerzitě v Torontu vypracovala projekt inkluzivní edukace, na základě znepokojení pomalým rozvojem integrace (Michalík et al., 2012).

Důležitost studenta, či jiného pracovníka školy je zcela totožná, nicméně snaha o silnější včlenění studenta do školní kultury a zapojení do vzdělávacího procesu a komunity je zásadní. Velmi důležitá je i podpora vzájemně prospěšných vztahů mezi školami a okolím, resp. okolní komunitou. Je nutné celkové zkvalitnění škol pro potřeby studentů i učitelů, vyzdvižení úlohy těchto škol při budování společenství a hodnot nejen zaměřené na zvyšování celkového výkonu studentů. Na to by měla navazovat nutná změna školní kultury, politiky a praxe v rámci různorodosti studentů, což znamená například odstraňování překážek v učení a tedy navazující zapojení všech studentů, nejen těch s označením „studenti se speciálními vzdělávacími potřebami“. Nabité zkušenosti z konkrétních případů by měly být využívány tak, aby z nich mohli čerpat i další studenti. V neposledním bodě je důležité i uznání práv studenta na vzdělávání v blízkém okolí svého bydliště (Kaleja, 2014).

2.3.3 Rozdíl mezi integrací a inkluzí

Vítková (2004) se odkazuje na Americké autory zabývající se rozdílem v konceptech integrace a inkluze, jež se na Českém profesním edukačním poli mnohdy užívají shodně. Hlavním proudem amerického a skandinávského pojetí je více plná inkluze než integrace a to hned z několika důvodů. Tím prvním je přesný překlad anglického pojmu „to be included“, který se chápe jako „být úplnou součástí“. Druhým důvodem je samotný termín integrace, který se chápe jako začlenění někoho nebo nějaké dříve vyčleněné skupiny zpět do původního proudu, školy nebo komunitního života. Třetím důvodem je specifické prostředí inkluzivní školy, schopné vybudovat systém, který je schopen plnit všechny speciálně pedagogické potřeby každého žáka s postižením.

Jeřábková (2013) v jedné své části tuto teorii také podporuje. Tvrdí, že je naprosto přirozené, že každý člověk je jiný a není tedy důvod pro lidi, kteří se něčím liší vytvářet jiné přístupy. Z toho vyplývá, že lidé s postižením a všechny další minority, jsou přirozenou součástí společnosti, mají právo se účastnit všech běžných, každodenních činností (v rámci inkluzivního myšlení) jako majorita, a tedy není nutné je nikam integrovat. Nicméně v další části udává, že „inkluze je nutným předpokladem integrace“, jehož předpokladem je vytvoření takového prostředí ve třídě, které vítá odlišnosti, ale nevyhýbá se možnosti zaměnění těchto dvou pojmů.

Inkluzivní pedagogika by se dala definovat jako obor pedagogiky zabývající se optimálními možnostmi vzdělávání dětí s postižením, narušením a ohrožením v podmínkách

běžných škol. Problém je, že tyto optimální podmínky ještě nelze v našich současných podmínkách vytvořit. Pokud tedy nejsou tyto podmínky pro inkluzivní edukaci u nás ještě vytvořeny, nemůžeme mluvit o ukončené realizované inkluzi. Dalo by se říci, že zde máme zatím inkluzi/integraci, která postupně spěje ke skutečné inkluzivní edukaci (Michalík et al., 2012).

Tuto teorii potvrzuje i Lechta (2010), který o integraci zjednodušeně tvrdí, že při ní se musí spíše dítě přizpůsobit a připravit na zapojení do běžné školy, od školy se nevyžadují žádné výraznější změny, aby dokázala pojmout různorodost žáků. Naproti tomu inkluze předpokládá reformu ve školství a kurikulární části, v systému hodnocení žáků a vytváření jejich skupin. Inkluze je založená na všestranné různorodosti.

2.4 Legislativa

Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) se v paragrafu 16 zabývá podporou vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Definiuje se zde, kým se rozumí dítě, žák nebo student se speciálními vzdělávacími potřebami. Je to osoba, která k naplnění svých práv na vzdělávání s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Nárok na podpůrná opatření a jejich výši stanoví školské poradenské zařízení za souhlasu zletilého žáka, studenta nebo zákonných zástupců žáka. Škola musí také zajistit vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami v jeho komunikačním systému (sluchově postižení žáci, žáci komunikující jinou formou). Pro žáky s těžšími formami postižení se mohou zřizovat školy nebo ve školách třídy, oddělení nebo studijní skupiny.

Důležitá je *Vyhláška č. 27/2016 Sb. O vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných*, která specifikuje jednotlivé stupně podpůrného opatření. Stanovuje zde i tvorbu a specifika individuálního vzdělávacího plánu vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. Definiuje zde blíže hlavní povinnosti asistenta pedagoga, upřesňuje pracovní náplň dalších osob podílejících se na výuce jako je např. tlumočnick českého znakového jazyka, přepisovatel pro neslyšící apod. Přesně stanovuje jak možnost úpravy vzdělávacího plánu od úpravy přijímacího řízení ke studiu, přes jeho průběh a náplň až po jeho ukončení. Stanovuje také finanční prostředky v jednotlivých stupních podpůrných opatření na přesně určené pomůcky. Nevylučuje možnost kombinace mezi jednotlivými stupni, hlavně u žáků s kombinovaným postižením.

Vyhláška č. 398/2009 Sb. O obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb stanoví obecné technické požadavky na stavby a jejich části tak, aby bylo zajištěno jejich užívání osobami s jakýmkoli znevýhodněním (tělesné, zrakové postižení, těhotné ženy, staří lidé). V jednotlivých paragrafech přesně definuje požadavky na nově stavěné objekty z hlediska jejich přístupnosti osobami se znevýhodněním. Určuje počet vyhrazených stání na celkový počet parkovacích míst. Přístupy do staveb musí být bez schodů a v úrovni komunikace pro chodce. Ve stavbě, kde jsou záchody určeny pro užívání veřejností, musí být i toaleta pro osoby na vozíku s dostatečným prostorem pro asistenta. Následně jsou v přílohách přesně rozepsány parametry jednotlivých úprav i se specifikací pro jednotlivá postižení.

2.5 Metodika kategorizace přístupnosti objektů

Již zmíněná Pražská organizace vozíčkářů vytvořila v roce 2011 jednotnou Metodiku kategorizace přístupnosti objektů (MKPO) pro celou Českou republiku, dle které byl následně vytvořen Formulář pro mapování přístupnosti objektů. Tato metodika hodnotí přístupnost objektů především z pohledu uživatele. Na základě současné legislativy by tak byla většina objektů hodnocena jako nepřístupná i přesto, že může daný objekt být pro některou skupinu uživatelů relativně přístupný. Kategorizace objektů dle přístupnosti:

- přístupné
- částečně přístupné
- obtížně přístupné nebo nepřístupné.

Jednotlivé kategorie mají stanovená kritéria, která jsou odvozena od uživatelských zkušeností nebo vychází z technických parametrů vozíku nebo jiných kompenzačních pomůcek. Kategorie jsou označeny jednotlivými piktogramy v barvách semaforu a následně jsou doplněny dalšími piktogramy s informacemi o daném objektu.

3 CÍL PRÁCE

Cílem práce je tvorba přílohy ke stávajícímu Formuláři pro mapování přístupnosti objektu dle MKPO. Příloha obsahuje položky nutné pro mapování bezbariérovosti objektů základních škol.

3.1 Úkoly práce

1. Seznámení se s metodikou pro mapování přístupnosti objektů.
2. Proškolení v mapování přístupnosti objektů v terénu.
3. Výběr vhodných základních škol pro mapování.
4. Realizace mapování.
5. Tvorba návrhu přílohy pro mapování základních škol.
6. Ověření vytvořené přílohy v terénu.
7. Zpracování získaných dat.

4 METODIKA

Tvorba přílohy pro mapování bezbariérovosti základních škol a následné mapování vybraných základních škol se uskutečnilo pod záštitou Katedry aplikovaných pohybových aktivit Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci. Data získaná z mapování byla zapsána do Formuláře pro mapování přístupnosti objektu dle MKPO převzatého od Pražské organizace vozíčkářů a do vytvořené přílohy pro mapování bezbariérovosti základních škol.

4.1 Charakteristika zkoumaných budov

Vybrané základní školy pro mapování přístupnosti jsou Waldorfská škola Olomouc, Základní škola Hněvotín, Základní škola Nemilany a Základní škola Slavonín. Výše zmíněné školy si blíže představíme:

1. Waldorfská škola Olomouc

Adresa: Rožňavská 21, 779 00 Olomouc

Popis školy: Základní škola Waldorf je součástí Základní školy Milady Horákové, kde má vyhrazeno v jednom dvoupatrovém křídle celé druhé podlaží, ve kterém má současně i šatny. Na obědy, tělocvik, případně specializované předměty (počítače, kuchyňka apod.) chodí v rámci školy Milady Horákové. Dříve zde byla přímo třída pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, nyní jsou zde integrováni žáci s tělesným postižením.

2. Základní škola Hněvotín

Adresa: Hněvotín 250, 783 47 Hněvotín

Popis školy: Škola má pouze jednu budovu, kde mají jídelnu, tělocvičnu i družinu. Škola je malá, má pouze dvě patra se třídami, v suterénu se pak nacházejí šatny a jídelna. V současné době je zde integrován jeden žák s lehčí formou tělesného postižení a je zde vytvořena třída pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

3. Základní škola Nemilany

Adresa: Raisova 1, 783 02 Olomouc – Nemilany

Popis školy: Škola je pro 5. – 9. ročník. Je po nedávné rekonstrukci zaměřené na přestavbu z hlediska bezbariérovosti. Má dvě budovy, jedna je s výtahem a tedy bezbariérová,

druhá nikoli. Nachází se zde i jídelna a tělocvična. Dříve zde byla integrována žačka s těžkou formou tělesného postižení, ale v současné době nemají integrovaného žádného žáka s postižením.

4. Základní škola Slavonín

Adresa: Zolova 2, Olomouc – Slavonín

Popis školy: Škola je pro 1. – 4. ročník. Má dvě budovy propojené vnitřní chodbou, která je mírně zvýšená třemi schody. Nachází se zde jídelna a malá tělocvična.

4.2 Popis výzkumných technik

Jako hlavní výzkumnou techniku jsme použili techniku zvanou strukturované pozorování. Toto pozorování jsme zaznamenali do Formuláře pro mapování přístupnosti objektů dle MKPO. Avšak při samotném mapování škol nelze zjistit vše pouze pomocí měření, v rámci návštěv proběhly i neformální rozhovory s řediteli škol a rovněž s některými z pracovníků, kteří mě prováděli školou.

Formulář pro mapování přístupnosti dle MKPO obsahuje podrobný popis částí budovy, které je nutné zmapovat. Výsledky se posléze zaznamenávají v centimetrech (např. šířka dveří, výška zábradlí), kilogramech (např. nosnost plošiny) nebo procentech (např. sklon nájezdové rampy). Na základě zmíněného formuláře jsme se zaměřili na mapování hlavního vstupu (brán vždy ten bezbariérový), vstupu vedlejšího (pokud byl taktéž bezbariérový), interiéru, výtahu, ramp, ližin, plošin a upravené toalety.

U každé z mapovaných škol se posléze mírně upravovaly měřené části podle typu školy a možnosti pohybu po ní, případně podle možnosti získání informací od zaměstnanců.

4.3 Zpracování dat

Hodnoty získané a zanesené do Formuláře pro mapování přístupnosti objektů podle MKPO jsou přehledně zpracované v tzv. bezbariérové kartě, která je opět převzata od Pražské organizace vozíčkářů a doplněna o informace získané z přílohy pro mapování bezbariérovosti základních škol.

Karta je zpracovaná na základě Metodiky kategorizace přístupnosti objektů, rovněž převzaté od Pražské organizace vozíčkářů, která ji vydala. V úvodu bezbariérové karty se

budova řadí dle jejího typu mezi přístupné, částečně přístupné nebo nepřístupné. Následují piktogramy, které informují o základní bariérovosti budovy (vstup, interiér, výtah, toalety, parkování). Následně je každá tato část podrobněji slovně popsána, včetně číselných údajů.

Na závěr je zde fotodokumentace zmíněných částí budovy. Pro monitoring přístupnosti objektů a vytvoření fotodokumentace jsem použila laserový měřič vzdálenosti Bosh GLM 80 Professional, pravítko a fotoaparát v mobilním telefonu SONY Xperia Z Ultra.

4.4 Postup práce

Na podzim roku 2016, po dohodě na vybraném tématu práce jsem se nejprve seznámila s metodikou pro mapování přístupnosti objektů z brožury „Rukověť mapovače“ po teoretické stránce. Také jsem se seznámila s používáním přístroje pro mapování. Následovalo proškolení v mapování přístupnosti objektů v terénu na Fakultě tělesné kultury, formou praktického mapování budovy NC.

Výběr vhodných základních škol pro mapování probíhal na základě konzultace s pověřenou pracovnící Magistrátu města Olomouce, která se zabývá mapováním a rovněž na základě konzultace s pracovníky Centra aplikovaných pohybových aktivit, kteří pomáhají s tvorbou individuálních vzdělávacích plánů pro tělesnou výchovu pro žáky s tělesným postižením.

Realizace prvního mapování a zjištění nedostatků v existujícím formuláři pro mapování přístupnosti objektů. Ze zjištěných nedostatků a po supervizi odborníka na mapování jsme vytvořili přílohu pro mapování základních škol, kterou jsme následně ověřili při dalším mapování. Nakonec jsme získaná data zpracovali do přehledných bezbariérových karet.

5 VÝSLEDKY

V této kapitole popisují vytvořenou přílohu pro mapování bezbariérovosti základních škol a výsledky mapování vybraných základních škol z pohledu architektonických bariér formou bezbariérových karet a fotodokumentace.

5.1 Návrh přílohy k formuláři pro mapování základních škol

PŘÍLOHA K FORMULÁŘI PRO MAPOVÁNÍ ŠKOL

VRATNICE	ano/ne
	výška pultu: cm
SATNA	Lokalizace:
Přístupnost	volně přístupné/nepřístupné
	šířka vstupu: cm
	výška prahu: cm
	výška závěsného háčku: cm
Poznámky	

TRIDA			
Lokalizace			
Počet tříd	počet tříd:		
	počet bezbariérových:		
Dveře	šířka: cm		
	Otevírání ven/otevírání dovnitř/jiné:		
	Výška kliky: cm		
	Prah: ano/ne cm		
Tabule	typ	Křídová/na fixy	
		Fixní/posuvná	
	výška	Nejnižší možná výška: cm	
		nejvyšší možná výška: cm	
dataprojektor	ano/ne		
Rozměry třídy	šířka: cm	hloubka: cm	nejúžší průjezdní místo: cm
	překážky ve třídě: pevné prvky/ mobilní prvky/ volný		
Přístup k umyvadlu	výška: cm	hloubka: cm	
Počet žáků ve třídě			
Prostor před vstupem do třídy	šířka: cm		
	hloubka: cm		

	volný/blokovaný mobilním prvkem/blokovaný pevným prvkem	
Specializované třídy	zařazeny v rozvrhu: každý týden/každých 14 dní/ nárazově	
	šířka dveří: cm	výška kliky: cm
	nejušší průjezdní místo: cm	
	pracovní plocha: cm	hloubka: cm
	chemická laboratoř/fyzikální laboratoř/výtvarná dílna/ dílny/ kuchyňka/hudebna	
	třída s projektorem: výška tabule od podlahy: cm	
Poznámky		

TELOCVICNA		
Lokalizace		
	přístupnost: bez převýšení/jeden schod/ více schodů/plošina/rampa	
	šířka dveří: cm	výška prahu: cm
Šatna	společná se spolužáky/samostatná	
	šířka dveří: cm	výška prahu: cm
	volně přístupná/blokovaná mobilním prvkem/blokovaná pevným prvkem	
Sprchy	ano/ne	
	volně přístupné/blokované mobilním prvkem/blokované pevným prvkem	
Venkovní sportoviště	ano/ne	
	volně přístupné/blokované mobilním prvkem/blokované pevným prvkem	
	schody: ano/ne	počet: výška: cm
Poznámky		

JIDELNA		
Lokalizace		
Dveře	šířka: cm	práh: ano/ne výška: cm
Výdejní pult	výška: cm	hloubka: cm
Stůl	výška: cm	
	hloubka: cm	
	možnost odstranění židle: ano/ne	
	překážky v prostoru: ano/ne	
Poznámky		

Formulář pro mapování přístupnosti objektů dle MKPO je zaměřený na budovy bez větších specifíků jako jsou např.: banky, úřady, nemocnice, muzea apod. Toto zahrnuje vstup hlavní, vstup vedlejší, interiér, výtah, plošiny, rampy, ližiny a upravené toalety.

Nicméně pro potřeby mapování základních škol, jak jsme při mapování zjistili, je formulář nedostačující, proto jsme vytvořili přílohu pro mapování bezbariérovosti základních škol s doplněním těchto důležitých parametrů:

- Vrátnice – pokud je a výška jejího pultu
- Šatny – lokalizace šaten v budově, přístupnost, šířka dveří a výška prahu, výška závěsného háčku
- Třída – počet tříd, u jedné vybrané (nejdostupnější z pohledu vozíčkáře): lokalizace, šířka dveří, výšky prahu, výška kliky, směr otevírání, rozměry třídy (šířka, hloubka, překážky ve třídě), typ tabule (křídová, na fixy), výška tabule (v nejnižším a nejvyšším možném místě), dataprojektor ve třídě, přístup k umyvadlu (výška a hloubka), prostor před vstupem do třídy (šířka, hloubka, přístupnost), pokud by měl žák navštěvovat nějaké ze specializovaných tříd (hudebna, výtvarná dílna, počítačová učebna, laboratoře) zjistit obdobně jejich přístupnost
- Tělocvična – lokalizace, přístupnost, šířka dveří, výška prahu, šatna k tělocvičně (společná/oddělená), šířka dveří do šatny a výška prahu, přístupnost šaten, možnost využití sprch, venkovní sportoviště a jeho přístupnost
- Jídlelna – lokalizace, šířka dveří, výška prahu, výdejní pult (výška a hloubka), stůl (výška, hloubka, možnost odsunutí židle), překážky v prostoru

Navržená příloha pro mapování bezbariérovosti základních škol bude konzultována s Pražskou organizací vozíčkářů, aby byla jednotnost pro celou Českou republiku.

5.2 Výsledky mapování vybraných základních škol

Výsledné karty budou zaneseny do interaktivní mapy Magistrátu města Olomouce.

WALDORFSKÁ ŠKOLA OLOMOUC – objekt přístupný

Bezbariérový přístup hlavním vchodem

Schody

Výtah pouze pro osoby s omezenou hybností

Standardní toaleta

Částečně přístupná toaleta WC II.

Vyhrazené parkovací místo

Vstup

Budovu ZŠ tvoří jedno patro, které je součástí budovy jiné školy (ZŠ Milady Horákové), ve které využívají společnou jídelnu a tělocvičnu. Mají společný i vstup do školy. Před hlavním vstupem do budovy je +1 schod (13 cm). Dvoukřídle vstupní dveře (hlavní křídlo šířka 100 cm, vedlejší křídlo šířka 64 cm) se otevírají mechanicky směrem ven. Ze zádveří (šířka 525 cm, hloubka 538 cm) vedou do chodby dvoukřídle dveře (hlavní křídlo šířka 88 cm, vedlejší křídlo šířka 76 cm) otevírající se mechanicky směrem do zádveří.

Vstup vedlejší je absolutně bariérový.

Interiér

Celá škola se nachází ve druhém patře budovy, kde sídlí. Je zde schodiště a pro potřeby handicapovaných žáků výtah.

Výtah

Neprůchozí výtah (otevírání dveří automatické, ale pouze za použití čipu; šířka dveří 80 cm; klec šířka 120 cm, hloubka 210 cm) je přístupný ze ZŠ Milady Horákové a spojuje všechna podlaží této budovy. Manipulační prostor před výtahem je dostatečný. Klec je vybavena madlem a zrcadlem na čelní stěně. Sklopné sedátko je k dispozici. Ovladač na

nástupních místech je ve výšce max. 112 cm, maximální výška ovladačů uvnitř klece je 106 cm.

WC

Jednokřídlé dveře do předsíně s umyvadlem jsou označeny a nejsou volně přístupné, pouze s klíčem (dveře do předsíně šířka 90 cm, šířka předsíně 192 cm, hloubka 164 cm). Kabina je samostatná. Dveře do kabiny (šířka 90 cm) jsou bez madla. Přístup k míse z pohledu od vstupu do kabiny je zleva. Prostor pro vozík vedle WC mísy je nedostatečný. Toaletní mísa je vybavena dvěma sklopnými madly.

Parkování

Vymezené parkovací stání je asi 150 metrů od vchodu do budovy.

Šatny

Šatny se nacházejí na chodbě školy a jsou volně přístupné.

Třída

Dveře (šířka 90 cm) se otevírají ven a jsou bez prahu. Tabule je křídlová. Dvě třídy jsou s dataprojektorem a jsou přístupné.

Tělocvična a jídelna

Tělocvična a jídelna by měly být, podle sdělení pana ředitele, volně přístupné.

FOTODOKUMENTACE

Obrázek 1. Hlavní vstup

Obrázek 2. Zádveří

Obrázek 3. Chodba k výtahu

Obrázek 4. Výtah

Obrázek 5. Třída

Obrázek 6. Toaleta

Obrázek 7. Parkovací stání

ZÁKLADNÍ ŠKOLA HNĚVOTÍN – objekt nepřístupný

Schody

Standardní toaleta

Vstup

Před hlavním vstupem do budovy je +9 schodů (výška 14 cm, hloubka 21 cm) bez ližin či rampy. Dvoukřídlé vstupní dveře (hlavní křídlo šířka 93 cm, vedlejší křídlo šířka 92 cm) se otevírají mechanicky směrem ven. Ze zádveří (šířka 299 cm, hloubka 162 cm) vedou do chodby dvoukřídlé dveře (šířka 131 cm) automaticky se otevírající do stran, k nim vede +5 schodů.

Vstup vedlejší je ze dvora školy a je pro žáky uzamčený.

Interiér

V interiéru se nachází +12 schodů spojujících přízemí a tělocvičnu. Také se zde nachází přímé schodiště spojující suterén, přízemí a první patro.

Výtah

Výtah není k dispozici. Na rok 2019 je plánovaná výstavba venkovního výtahu.

WC

Přístupná ani částečně přístupná toaleta není k dispozici.

Parkování

Vymezené parkovací stání není k dispozici.

Šatny

Šatny se nacházejí v suterénu budovy, což znamená -22 schodů (výška schodu 14cm, hloubka schodu 21 cm). Jsou volně přístupné jednokřídlými dveřmi (šířka 81 cm), které se otevírají ven. Háček je ve výšce 161 cm od podlahy.

Třída

Ve škole se nachází 10 tříd, z nichž ani jedna není bezbariérová. Dveře se otevírají ven, šířka je 100 cm a výška prahu je 2 cm. Tabule je na fixy a s data projektorem.

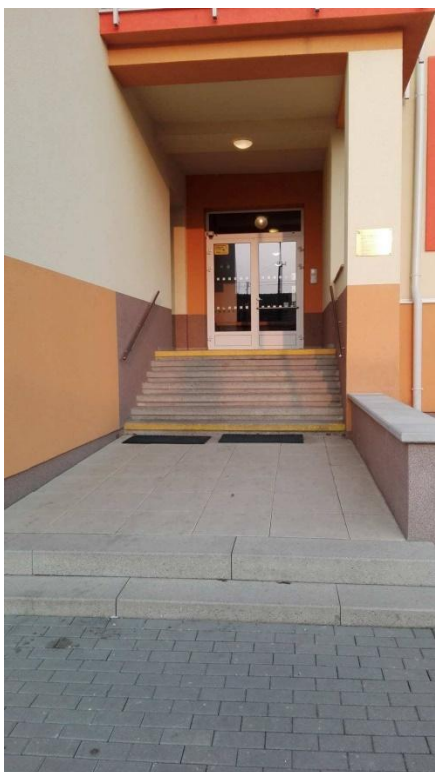
Tělocvična

Tělocvična se nachází v mezipatře mezi přízemím a suterénem. Šatna je volně přístupná. Sprchy nejsou. Venkovní sportoviště se nachází nedaleko školy.

Jídelna

Jídelna se nachází v suterénu stejně jako šatny. Dveře mají šířku 100 cm s prahem 2 cm. Výdejní pult je ve výšce 110 cm. Stůl má výšku 78 cm.

FOTODOKUMENTACE

Obrázek 8. Hlavní vstup

Obrázek 9. Zádveří

Obrázek 10. Šatny

Obrázek 11. Výdejní pult

Obrázek 12. Třída

Obrázek 13. Toaleta

ZÁKLADNÍ ŠKOLA NEMILANY – objekt přístupný

Bezbariérový přístup hlavním vchodem

Schody

Výtah pouze pro osoby s omezenou hybností

Plošina v interiéru

Pevná rampa

Standardní toaleta

Přístupná toaleta WC I.

Vstup

Před vstupem do školy je +6 schodů, souběžně s nimi se nachází rampa (má tři ramena o sklonu v průměru 6 stupňů, šířka 153 cm, délka v průměru 300 cm) opatřená oboustranným madlem (výška 98 cm). Dvoukřídlé vstupní dveře (hlavní křídlo šířka 90 cm, vedlejší křídlo šířka 66 cm) se otevírají mechanicky směrem ven.

Interiér

V přízemí se nacházejí šatny a tělocvična. V prvním a druhém patře se nacházejí učebny. Ke schodům do prvního patra a k výtahu vede +8 schodů, které lze překonat pomocí plošiny. Dveře mají dostatečnou šířku.

Výtah

Průchozí výtah (automaticky otevírané dveře šířka 80 cm; klec šířka 109 cm, hloubka 196 cm) je přístupný z mezipatra po překonání +8 schodů nebo použití plošiny. Manipulační prostor před výtahem je dostatečný. Klec je vybavena madlem a zrcadlem na boční stěně. Sklopné sedátko je k dispozici. Ovladač na nástupních místech je ve výšce max. 106 cm, maximální výška ovladačů uvnitř klece je 117 cm.

Plošina

Plošina se nachází v přízemí a překonává +8 schodů do mezipatra k výtahu. Prozatím je uzamčená. Šířka plošiny je 127 cm, hloubka 127 cm a nosnost má 400 kg. V dolní části má čelní nástup (s uzavíratelnými dvířky) a prostor před ní je dostatečný. Horní nástup je rovněž čelní s dostatečným prostorem. Ovladače plošiny jsou vně plošiny dole i nahoře a i uvnitř plošiny.

Rampa

V interiéru se v mezipatře před jídelnou nachází rampa. Pevná, přímá s jedním ramenem (šířka 158 cm, délka 280 cm, sklon 6,6 stupňů). Bez madel.

WC

Volně přístupné, bezbariérové toalety se nacházejí v mezipatře, je třeba překonat +8 schodů nebo použít plošinu. Samostatná toaleta (dveře šířka 90 cm; kabina šířka 218 cm, hloubka 244 cm). Jednokřídlé dveře jsou označené a otevírají se mechanicky směrem ven. Přístup k míse z pohledu od vstupu do kabiny je zprava. Prostor pro vozík vedle mísy je dostatečný (šířka 148 cm). Toaletní mísa je vybavena dvěma sklopnými madly.

Parkování

Vyhrazené parkování není k dispozici.

Šatna

Šatny jsou volně přístupné a nacházejí se hned po vstupu do budovy. Každý žák má vyhrazenou skříňku, manipulační prostor je tedy dostatečný. Výška háčku ve skřínce je od podlahy 127 cm.

Třída

Ve škole se nachází 6 kmenových tříd, z nichž jsou 3 bezbariérově přístupné. Dveře do třídy se otevírají dovnitř (šířka 90 cm, výška kliky 106 cm). Tabule je křídová i na fixy a je posuvná (nejnižší možná poloha 65 cm, nejvyšší 110 cm).

Tělocvična

Tělocvična se nachází v přízemí a je volně přístupná. Šatny jsou společné s možností samostatných v případě potřeby. Je zde uzamčená sprcha pro potřeby vozíčkářů.

Jídelna

Jídelna se nachází v mezipatře a je třeba k ní překonat +8 schodů nebo použít plošinu. Dveře bez prahu mají šířku 90 cm. Výdejní pult má výšku 78 cm a hloubku 35 cm. Stoly mají výšku 66 cm a hloubku 68 cm se snadno odnímatelnými židlemi.

FOTODOKUMENTACE

Obrázek 14. Hlavní vstup

Obrázek 15. Šatny

Obrázek 16. Plošina

Obrázek 17. Výtah

Obrázek 18. Třída

Obrázek 19. Rampa

Obrázek 20. Výdejní pult

Obrázek 21. Toaleta

ZÁKLADNÍ ŠKOLA SLAVONÍN – objekt nepřístupný

Schody

Standardní toaleta

Vstup

Před vstupem do školy jsou +3 schody (výška 15 cm, hloubka 31 cm) bez ližin. Dvoukřídlé vstupní dveře (hlavní křídlo šířka 89 cm, vedlejší křídlo šířka 46 cm) se otevírají mechanicky směrem ven.

Interiér

V přízemí se nacházejí tři třídy. Ve zvýšeném přízemí +3 schody (výška 15 cm, hloubka 29 cm) bez ližin se nachází jídelna a v dalším zvýšení, také +3 schody a stejných rozměrech vedou k tělocvičně a šatnám. V prvním patře se nacházejí třídy. Přízemí a první patro spojuje přímé schodiště. Dveře mají dostatečnou šířku.

Výtah

Výtah není k dispozici.

WC

Upravené toalety nejsou k dispozici, jsou zde pouze běžné toalety.

Parkování

Vyhrazené parkování není k dispozici.

Šatna

Šatny jsou volně přístupné a nacházejí se ve dvakrát zvýšeném přízemí. Vedou k nim dvakrát +3 schody. Každý žák má vyhrazenou skříňku, manipulační prostor je dostatečný. Výška háčku ve skřínce je od podlahy 111 cm.

Třída

Ve škole se nachází 8 tříd, z nichž ani jedna není bezbariérově přístupná. Dveře do třídy se otevírají ven (šířka 90 cm, výška kliky 105 cm). Tabule je křídová i na fixy a je posuvná (nejnižší možná poloha 52 cm, nejvyšší 106 cm). Ve třídě se nachází dataprojektor.

Tělocvična

Tělocvična se nachází, stejně jako šatny, ve dvakrát zvýšeném přízemí a je volně přístupná. Šatny jsou společné.

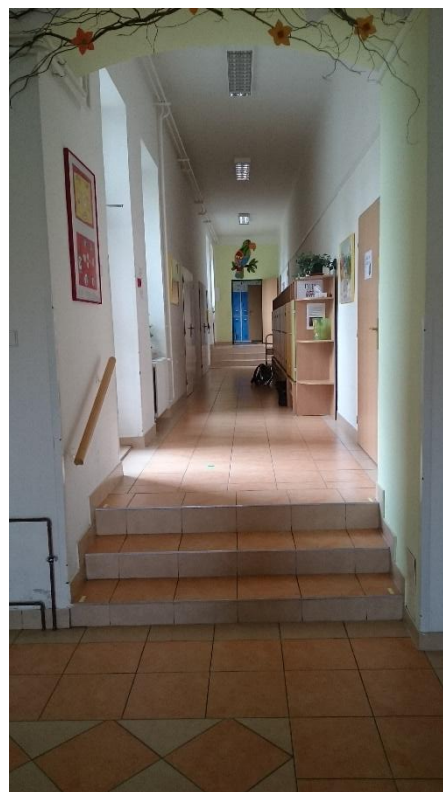
Jídelna

Jídelna se nachází ve zvýšeném přízemí a vedou k ní +3 schody. Dveře bez prahu mají šířku 90 cm. Výdejní pult má výšku 102 cm a hloubku 20 cm. Stoly mají výšku 71 cm a hloubku 70 cm se snadno odnímatelnými židlemi.

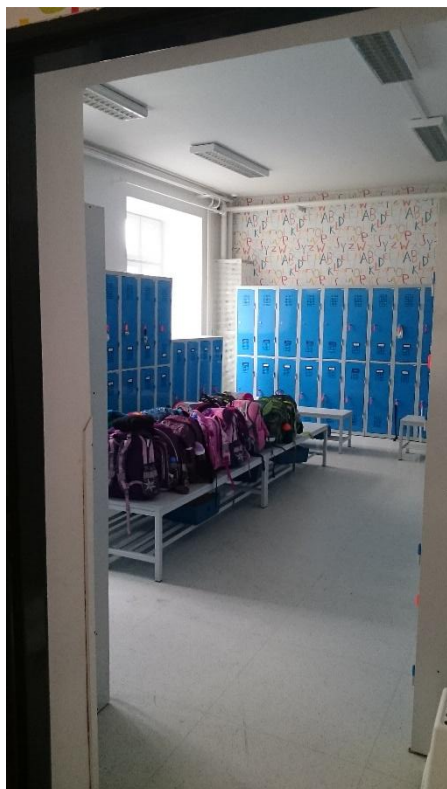
FOTODOKUMENTACE

Obrázek 22. Hlavní vstup

Obrázek 23. Chodba

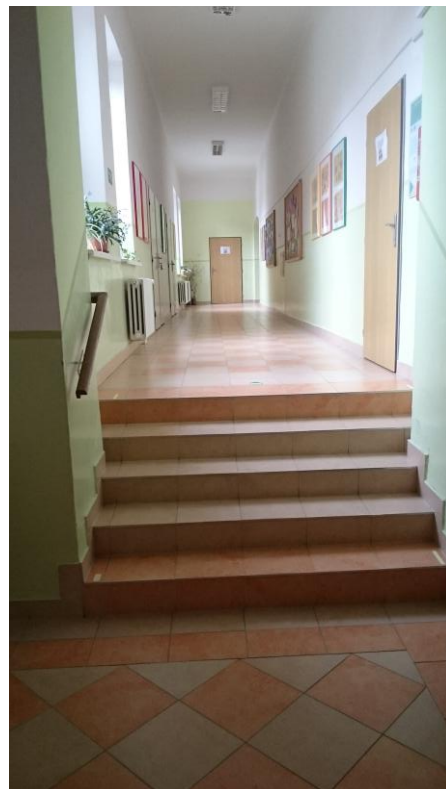
Obrázek 24. Šatny

Obrázek 26. Výdejní pult

Obrázek 25. Třída

Obrázek 26. Spojovací schody v 1. patře

6 ZÁVĚR

Cílem této práce bylo vytvořit přílohu pro mapování bezbariérovosti základních škol, k již existujícímu formuláři pro mapování přístupnosti objektů dle MKPO. Na základě prvního mapování Waldorfské školy Olomouc pouze podle zmíněného formuláře byla zjištěna absence některých významných položek. Ty by dle našeho názoru mohly chybět při rozhodování o výběru školy rodiči či žáků s tělesným postižením. Těmito objekty byly: vrátnice, šatny, třída, tělocvična a jídelna. Vytvořenou přílohu jsme pak ověřili v praxi při mapování Základní školy Hněvotín, Základní školy Nemilany a Základní školy Slavonín.

Waldorfská škola Olomouc byla podle formuláře pro mapování přístupnosti budov dle MKPO vyhodnocena jako přístupný objekt, ačkoli se zde nacházejí ne zcela vyhovující toalety. Základní škola Hněvotín byla klasifikována jako objekt nepřístupný. Je zde však v plánu na rok 2019 výstavba venkovního výtahu, která by ze školy učinila objekt přístupný, opět s výjimkou toalet. Základní škola Nemilany, která prošla nedávnou rekonstrukcí zaměřenou na bezbariérovou úpravu je shledána jako objekt přístupný. Základní škola Slavonín byla určena jako objekt nepřístupný, ale dle získaných informací od paní ředitelky je zde rovněž plánovaná rekonstrukce zaměřená na bezbariérovost. Výsledky výše uvedeného mapování budou dle dohody s pracovníky Magistrátu města Olomouce zaneseny na webový portál pro uživatele s tělesným postižením.

SOUHRN

Bakalářská práce se zabývá tvorbou přílohy pro mapování bezbariérovosti základních škol jako doplněk k Formuláři pro mapování přístupnosti objektů dle MKPO a jejím ověřením v praxi formou monitorování bezbariérovosti vybraných základních škol v Olomouci a jejím blízkém okolí.

V teoretické části jsme se zaměřili na popsání jednotlivých typů tělesného postižení. Zabývali jsme se vymezením pojmů fyzické a postojové bariéry. Nastínili jsme pojmy integrace a inkluze a pokusili jsme se ukázat mezi nimi rozdíl. V závěru teoretické části jsme vypsali nejzásadnější body školského zákona a jeho nové vyhlášky a také pár zásadních norem pro bezbariérovost staveb.

V praktické části se zaměřujeme na vytvoření přílohy pro mapování bezbariérovosti základních škol k Formuláři pro mapování přístupnosti objektů dle MKPO a jejím následným ověřením v praxi. První mapovanou školou byla Waldorfská škola Olomouc, kterou jsme mapovali ještě pouze podle Formuláře pro mapování přístupnosti objektů dle MKPO, převzatého od Pražské organizace vozíčkářů. Na základě zjištěných nedostatků jsme vypracovali přílohu pro mapování bezbariérovosti základních škol, kterou jsme následně ověřili na Základní škole Hněvotín, na Základní škole Nemilany a na Základní škole Slavonín.

Závěr práce je věnovaný zpracovaným údajům z mapování a jejich přehlednému zpracování do bezbariérových karet, které jsou rovněž převzaty od Pražské organizace vozíčkářů a jsou doplněny o informace zjištěné z vytvořené přílohy pro mapování bezbariérovosti základních škol. Nechybí ani fotodokumentace nejdůležitějších prostor.

SUMMARY

The bachelor thesis deals with creation of an annex for mapping the barrier-free access of basic schools to a form for mapping the accessibility of buildings according to the MKPO and its verification in practice by monitoring the barrier-free status of selected primary schools in Olomouc and its surroundings.

In the theoretical part, I focused on describing individual types of physical disability. I have dealt with the definition of physical and attitude barriers. I outlined the concepts of integration and inclusion and tried to show the difference between them. At the end of the theoretical part, I outlined the most basic points of the Education Act and its amended Decree, as well as a few basic standards for the barrier-free construction.

In the practical part, I focused on the creation of an attachment for the barrier-free mapping of elementary schools to the form for mapping the accessibility of the objects according to the MKPO and its sub-subsequent validation in practice. The first mapped school was the Waldorf School Olomouc, which was mapped only according to the MKPO Object Accessibility Mapping Form, taken from the Prague Wheelchair Organization. Based on the deficiencies I have identified, I have prepared an attachment for the barrier-free mapping of primary schools, which was subsequently verified at Hněvotín Elementary School, Nemilany Elementary School and Slavonín Elementary School.

The conclusion of this work is consecrated to processed data from mapping and their clear processing into barrier-free cards, which are also taken over from the Prague wheelchair organization and are supplemented by the information found from the created annex for mapping barrier-free basic schools. Photographs of the most important spaces are also included.

REFERENČNÍ SEZNAM

- Bendová, P. (2007). *Manuál základních postojů jednání při kontaktu s osobami s tělesným postižením*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Čadová, E. & kolektiv. (2015). *Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu tělesného postižení nebo závažného onemocnění*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Faltýnková, Z. & kolektiv. (2007). *Cesta k nezávislosti po poškození míchy*. Praha: GTS Print.
- Hrabálek, L. (2011). *Poranění páteře a míchy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Lékařská fakulta.
- Jeřábková, K. (2013). *Školská integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta.
- Kaleja, M. (2014). *Inkluzivní dimenze primárního a sekundárního vzdělávání ve speciální pedagogice*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta.
- Kantor, J. & kolektiv. (2013). *Medicínské aspekty omezení hybnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta.
- Kantor, J., Urbanovská, E. & Pfeiffer, J. (2014). *Student s omezením hybnosti na vysoké škole*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Kudláček, M. & Ješina, O. (2008). *Integrace žáků s tělesným postižením do školní tělesné výchovy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury.
- Kudláček, M. & Ješina, O. (2013). *Integrovaná tělesná výchova, rekreace a sport*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury.
- Kudláček, M. & kolektiv. (2013). *Aplikované pohybové aktivity osob s tělesným postižením*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury.
- Lechta, V. (2010). *Základy inkluzivní pedagogiky*. Praha: Portál, s. r. o.
- Lieberman, L. & Houston-Wilson, C. (2009). *Strategies for Inclusion*. Human Kinetics.
- Michalík, J. & kolektiv. (2011). *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. Praha: Portál.
- Michalík, J. & kolektiv. (2012). *Pohledy na inkluzivní vzdělávání zdravotně postižených*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta.
- Opatřilová, D. (2010). *Pedagogická intervence v raném a předškolním věku u jedinců s mozkovou obrnou*. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta.
- Opatřilová, D. & Zámečnicková, D. (2008). *Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením*. Brno: Masarykova universita, Pedagogická fakulta.
- Palán, Z. (2002). *Lidské zdroje výkladový slovník*. Praha: Akademie věd České republiky.

Pražská organizace vozíčkářů (n. d.). *Metodika kategorizace přístupnosti objektů*. Retrieved 20. 1. 2017 from the World Wide Web: <http://www.presbariery.cz/cz/ke-stazeni/category/6-publikace>

Šišková, D. (2011). Dětská mozková obrna. *Revizní a posudkové lékařství*, 4, 127-132.

Vágnerová, M., Hajd-Mousová, Z. & Štech, S. (2000). *Psychologie handicapu*. Praha: Karolinum.

Válková, H. (2012). *Teorie aplikovaných pohybových aktivit pro užití v praxi I*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury.

Vítková, M. (2004). *Integrativní speciální pedagogiky*. Brno: Paido.

Vítková, M. (2006). *Somatopedické aspekty*. Brno: Paido.

Legislativní dokumenty:

MŠMT. (2017). *Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)*. Retrieved 26. 2. 2017 from the World Wide Web: <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon>

MŠMT. (2017). *Vyhláška č. 27/2016 Sb. O vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných*. Retrieved 26. 2. 2017 from the World Wide Web: <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/vyhlaska-c-27-2016-sb-o-vzdelavani-zaku-se-specialnimi>

MMR. (2017). *Vyhláška č. 398/2009 Sb. O obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání stavem*. Retrieved 26. 2. 2017 from the World Wide Web: [https://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Pravo-a-legislativa-\(1\)/Archiv-sekce-Pravo-a-legislativa/Vyhlaska-c-398-2009-Sb-o-obecných-technických-po](https://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Pravo-a-legislativa-(1)/Archiv-sekce-Pravo-a-legislativa/Vyhlaska-c-398-2009-Sb-o-obecných-technických-po)

PŘÍLOHY

Příloha I Záznamový arch

Příloha II Použité piktogramy

Příloha I Záznamový arch

FORMULÁŘ PRO MAPOVÁNÍ PŘÍSTUPNOSTI OBJEKTŮ DLE MKPO

VSTUP HLAVNÍ			
Vyhrazené parkovací stání	ano / ne		
	lokalizace:		
	počet:		
	přístup od VPS ke vstupu do objektu: <i>(bezbariérový, obrubník bez nájezdu, zúžení ...)</i>		
Přístup ke vstupu	obtížný povrch	ano / ne	
		typ povrchu: <i>(hrubá historická dlažba, popraskaný asfalt ...)</i>	
	sklon podélný	ano / ne	
		lokalizace: <i>(přístupová komunikace, prostor před vstupem)</i>	
		sklon: %	
	sklon příčný	ano / ne	
		lokalizace: <i>(přístupová komunikace, prostor před vstupem)</i>	
		sklon: %	
vodící linie	přirozená / umělá / chybí		
Přístupnost vstupu	bez převýšení / jeden schod / více schodů / plošina (příloha č. 2) / rampa (příloha č. 3)		
Schody před vstupem	jeden schod	výška: cm	hloubka: cm
	více schodů	počet:	
Plocha před dveřmi	šířka: cm	hloubka: cm	
Zvonek	pouze zvonění / interkom / chybí		
	výška: cm	odsazení od rohu: cm	
AOM (akustický orientační majáček)	ano / ne		
	nad osou vstupních dveří: ano / ne		
	lokalizace AOM v případě, že není nad osou dveří:		
Dveře	jednokřídlé / dvoukřídlé / karuselové		
	mechanické / automatické / posuvné / kyvné		
	otevírání ven / otevírání dovnitř / otevírání do stran / otevírání do strany		
	průjezdová šířka hlavního křídla: cm		
	šířka vedlejšího křídla: cm		
	výška prahu: cm		
Zádveří	šířka: cm	hloubka: cm	
Dveře zádveří	jednokřídlé / dvoukřídlé / karuselové		

	mechanické / automatické / posuvné / kyvné		
	otevírání do zádveří / otevírání ze zádveří / otevírání do stran / otevírání do strany		
	průjezdová šířka hlavního křídla: cm		
	šířka vedlejšího křídla: cm		
	výška prahu: cm		
Schody v zádveří	jeden schod	výška: cm	hloubka: cm
	více schodů	počet:	
Kontrastní značení prosklených ploch	prosklené plochy (prosklení níže než 80 cm nad podlahou): ano / ne		
	ve spodní výškové úrovni / v horní výškové úrovni / chybí		
Kontrastní značení schodů	první a poslední schod kontrastně vyznačen: ano / ne		
Poznámky			
Slovní popis úseku			

VSTUP VEDLEJŠÍ		
Lokalizace		
Označení vstupu	vedlejší vstup vyznačen: ano / ne	
	informace o vedleším vstupu u vstupu hlavního: ano / ne	
Vyhrazené parkovací stání	ano / ne	
	lokalizace:	
	počet:	
	přístup od VPS ke vstupu do objektu: <i>(bezbariérový, obrubník bez nájezdu, zúžení ...)</i>	
Přístup ke vstupu	obtížný povrch	ano / ne
		typ povrchu: : <i>(hrubá historická dlažba, popraskaný asfalt ...)</i>
	sklon podélný	ano / ne
		lokalizace: <i>(přístupová komunikace, prostor před vstupem)</i>
		sklon: %
	sklon příčný	ano / ne
		lokalizace. <i>(přístupová komunikace, prostor před vstupem)</i>
sklon:		
vodící linie	přirozená / umělá / chybí	
Přístupnost vstupu	volně přístupný / uzamčený	přístup zajistí:

	bez převýšení / jeden schod / více schodů / plošina (příloha č. 2) / rampa (příloha č. 3)		
Schody před vstupem	jeden schod	výška: cm	hloubka: cm
	více schodů	počet:	
Plocha před dveřmi	šířka: cm	hloubka: cm	
Zvonek	pouze zvonění / interkom / chybí		
	výška: cm	odsazení od rohu: cm	
AOM (akustický orientační majáček)	ano / ne		
	nad osou vstupních dveří: ano / ne		
	lokalizace AOM v případě, že není nad osou dveří:		
Dveře	jednokřídlé / dvoukřídlé / karuselové		
	mechanické/ automatické / posuvné / kyvné		
	otevírání ven / otevírání dovnitř / otevírání do stran / otevírání do strany		
	průjezdová šířka hlavního křídla: cm		
	šířka vedlejšího křídla: cm		
	výška prahu: cm		
Zádveří	šířka: cm	hloubka: cm	
Dveře zádveří	jednokřídlé / dvoukřídlé / karuselové		
	mechanické/ automatické / posuvné / kyvné		
	otevírání do zádveří / otevírání ze zádveří / otevírání do stran / otevírání do strany		
	průjezdová šířka hlavního křídla:		
	šířka vedlejšího křídla: cm		
	výška prahu: cm		
Schody v zádveří	jeden schod	výška: cm	hloubka: cm
	více schodů	počet:	
Kontrastní značení prosklených ploch	prosklené plochy (prosklení níže než 80 cm nad podlahou): ano / ne		
	ve spodní výškové úrovni / v horní výškové úrovni / chybí		

Kontrastní značení schodů	první a poslední schod kontrastně vyznačen: ano / ne		
Poznámky			
Slovní popis úseku			
INTERIÉR	<i>(funkční specifika interiéru řešena v závislosti na typu objektu)</i>		
Schody v interiéru	ano / ne		
	jeden schod	výška: cm	hloubka: cm

	více schodů	počet:
	lokalizace:	
Schodiště v interiéru (<i>spojující patra budovy</i>)	ano / ne	
	přímé / točité	
	šířka schodiště:	
	zábradlí u schodiště: ano / ne	
Zúžený průchod (<i>méně než 80 cm</i>)	ano / ne	
	šířka: cm	
	lokalizace:	
Turnikety	ano / ne	
	lokalizace:	
Kontrastní značení prosklených ploch	prosklené plochy (prosklení níže než 80 cm nad podlahou): ano / ne	
	ve spodní výškové úrovni / v horní výškové úrovni / chybí	
Kontrastní značení schodů	první a poslední schod kontrastně vyznačen: ano / ne	
AOM (akustický orientační majáček)	ano / ne	
	nad osou vstupních dveří: ano / ne	
	lokalizace AOM v případě, že není nad osou dveří:	
Navigační systém pro osoby se zrakovým omezením	ano / ne	
	popis: (<i>haptický, elektronický ...</i>)	
Přístupnost interiéru	celý interiér nebo jeho větší část / pouze část interiéru / nepřístupný interiér	
Poznámky		
Slovní popis úseku		

Příloha č. 1 VÝTAH		
Lokalizace výtahu		
Typ výtahu	volně přístupný / uzamčený	přístup do výtahu zajistí:
	osobní / nákladní	výtah spojuje patra:
	dojezd na hlavních podestách / dojezd v mezipatrech	
Nástupní plocha	šířka: cm	hloubka: cm
	převýšení (rozdíl výšek mezi podlahou klece a nástupištěm): cm	
Dveře	šachetní:	šířka: cm
		otevírání: automatické / mechanické ven / mechanické dovnitř
	klečové:	šířka: cm
		otevírání: automatické / mechanické ven / mechanické dovnitř

Ovladače na nástupních místech	výška horního tlačítka ve všech patrech max.: cm		
	označení:	relief:	ryté / vystouplé
		ploché	grafické / digitální
		Braille:	(ano / nedotyk)
AOM (akustický)	ano / ne		
majáček)	nad osou dveří: ano/ ne		
	lokalizace AOM v případě, že není nad osou dveří:		
	hlášení: fráze / trylek		
Klec	rozměry:	šířka: cm	
		hloubka: cm	
	průchozí:	ano / ne	
		druhé dveře na čelní stěně / boční stěně	
Ovladače uvnitř klece	vzdálenost ovladače od nejbližšího rohu: cm		
	výška horního tlačítka: cm		
	označení	relief:	ryté / vystouplé
		ploché	grafické / digitální
		Braille:	(ano / nedotyk)
	hlášení:	akustické:	ano / ne
fonetické:		ano / ne	
Vybavení klece	madlo:	ano / ne	
		čelní stěna / boční stěna / boční stěny	
	zrcadlo:	ano / ne	
		čelní stěna / boční stěna / boční stěny	
		výška spodní hrany: cm	
	sedátko:	ano / ne	
		funkční ve všech polohách: ano / ne	
ovladač v dosahu: ano / ne			
Poznámky			
Slovní popis úseku			

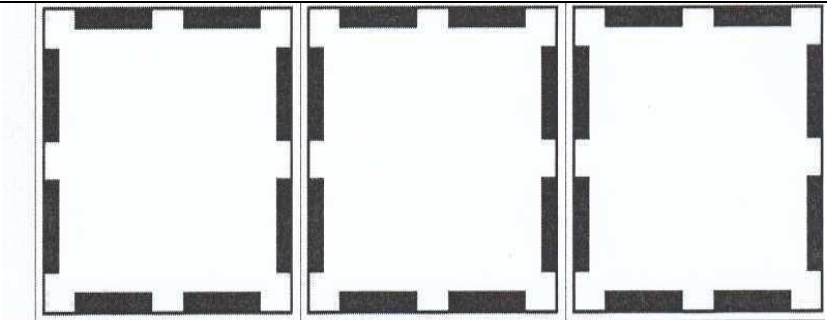
Příloha č. 2 PLOŠINA	
Lokalizace plošiny	
Typ plošiny	svislá / šikmá
	volně přístupná / uzamčená (přístup zajištěn obsluhou)
Parametry plošiny (ve směru jízdy)	šířka: cm
	hloubka: cm
	nosnost: kg
Minimální parametry	min. rozměr 70 x 90 cm, min. nosnost 150 kg: ano / ne

Dolní nástupní plocha, vstup a dojezd	nástup z boku / nástup čelní		
	rozměry nástupní plochy:	šířka:	
		hloubka: cm	
	vstup na plošinu:	zavírání (dvířka, zábrana): ano / ne	
		šířka vstupu: cm	
	výška převýšení mezi podlahou plošiny a nástupištěm: cm		
zvonek:	pouze zvonění / interkom / chybí		
	výška: cm	odsazení: cm	
Horní nástupní plocha, vstup a dojezd	nástup z boku / nástup čelní		
	rozměry nástupní plochy:	šířka: cm	
		hloubka: cm	
	vstup na plošinu:	zavírání (dvířka, zábrana): ano / ne	
		šířka vstupu: cm	
	výška převýšení mezi podlahou plošiny a nástupištěm: cm		
zvonek:	pouze zvonění / interkom / chybí		
	výška: cm	odsazení: cm	
Umístění ovladačů	vně plošiny dole:	výška: cm	
	vně plošiny nahoře:	výška: cm	
	uvnitř plošiny:	výška: cm	
Převýšení překonávané plošinou	počet schodů:		
	počet podlaží:		
Poznámky			
Slovní popis úseku			

Příloha č. 3 RAMPA/LIŤINY				
Rampa	před vstupními dveřmi / v zádveří / v interiéru			
	lokalizace v interiéru:			
	pevná / mobilní	přístup zajistí:		
	přímá / zalomená / točitá			
	počet ramen (úseků):			
	1. rameno:	sklon: %	šířka: cm	délka: cm
	2. rameno:	sklon: %	šířka: cm	délka: cm
	3. rameno:	sklon: %	šířka: cm	délka: cm
	4. rameno:	sklon: %	šířka: cm	délka: cm
	plocha nad rampou:	šířka: cm	hloubka: cm	
	plocha pod rampou:	šířka: cm	hloubka: cm	
	podesty:	šířka: cm	hloubka: cm	
	povrch:	kluzký/ nekluzký		

	madlo (zábradlí): ano / ne	jednostranné / oboustranné
		výška: cm
Ližiny	před vstupními dveřmi / v zádveři / v interiéru	
	lokalizace v interiéru:	
	pevné / mobilní	
	sklon: %	délka: cm
Poznámky		
Slovní popis úseku		

Příloha č. 4 UPRAVENÉ WC	<i>(umístění zařizovacích předmětů se hodnotí z pohledu od vstupu do kabiny)</i>	
Lokalizace WC		
Předsín 1 <i>(V případě, že je kabina přístupná přes předsíně)</i>	rozměry:	šířka: cm
		hloubka: cm
	dveře do předsíně:	šířka: cm
		označení na dveřích: ano / ne / Braille
Předsín 2 <i>(V případě, že je kabina přístupná přes předsíně)</i>	rozměry:	šířka: cm
		hloubka: cm
	dveře do předsíně:	šířka: cm
		označení na dveřích: ano / ne / Braille
Typ upravené WC kabiny	volně přístupná / uzamčená	
	samostatná / v oddělení WC ženy / v oddělení WC muži	
Dveře upravené WC kabiny	šířka: cm	
	směr otevírání: z kabiny / do kabiny / posuvné	
	madlo: uvnitř / vně / chybí	
	označení na dveřích: ano / ne	
Vypínač	ano / chybí / automat	výška: cm
Kabina	šířka: cm	
	hloubka: cm	
Mísa WC	vzdálenost od levého boku mísy k levé straně: cm	
	vzdálenost od pravého boku mísy k pravé straně: cm	
	výška sedátka: cm	
	odsazení WC mísy od zadní stěny: cm	
	prostor pro vozík vedle WC mísy: volný / blokový mobilním prvkem / blokový pevným prvkem	
	toaletní papír v dosahu z mísy: ano / ne	
Splachování WC	vzadu:	výška: cm
	z boku:	výška: cm
		vzdálenost od rohu: cm
	automatické / mechanické	v pořádku / obtížné

Madla WC	madlo vlevo: pevné / sklopné	délka: cm	výška: cm
	madlo vpravo: pevné / sklopné	délka: cm	výška: cm
	osová vzdálenost madel: cm		
Dispozice kabiny	<p style="text-align: center;">DVEŘE WC MÍSA UMYVADLO</p> 		
Umyvadlo	výška umístění umyvadla: cm		
	podjezd umyvadla v hloubce 20 cm od hrany umyvadla: dostatečný / nedostatečný		
	baterie:	páková / bezdotyková / ventil (kohoutek)	
		výška od podlahy: cm	
	madlo: ano / chybí	typ: svislé / vodorovné	
	výška: cm	délka: cm	
Signalizační tlačítko	ano / ne		
	výška signalizace v horní úrovni: cm	výška signalizace ve spodní úrovni: cm	
Přebalovací pult	ano / ne		
	sklopný / mobilní		
	překáží při obsluze WC: ano / ne		
Běžné WC v objektu	ano / ne		
	označení Braille: ano / ne		
Poznámky	<i>(špatně ukotvení madel, madlo kotvené na boční stěně)</i>		
Slovní popis úseku			

Příloha II Použité piktogramy

Objekt přístupný

Objekt částečně přístupný

Objekt obtížně přístupný nebo nepřístupný

Bezbariérový vstup hlavním vchodem

Plošina pro osoby s omezenou schopností pohybu

Schody

Pevná rampa

Standardní toaleta

Přístupná toaleta WC I.

Částečně přístupná toaleta WC II.

Vyhrazené parkovací místo